

Udtaleregler på spansk

Ved Susanne K.A. Nielsen

Kære spanskelev

For en dansker kan det synes som en ret uoverskuelig ting at skulle til at lære spansk. Men faktisk er det et meget nemmere sprog at lære, end fx engelsk eller fransk. Vi har som danskere ret let ved at lære spansk, hvis blot vi tør underkaste os disse regler.

På spansk udtales alle de bogstaver, der ikke er stumme – og spanierne har, ligesom danskerne, stumt h. Forskellen i forhold til dansk er dog, at h altid er stumt på spansk, ikke bare i "hvem", "hvad", "hvor", etc.

Først lidt om alfabetet

A – a er et rimeligt åbent a. Ikke som i "far", snarere som i "aften". Det flade, danske a, det kan en spanier slet ikke udtale.

B – b er mere en blanding af b og p, end det danske b. På spansk er der ikke langt til m og v – i visse tilfælde kan man næsten høre et m før b i ord, hvor b'et står i midten af ordet.

C – c er lidt problematisk på castillansk, dvs. højspansk. Dette bogstav skal nemlig læses – foran e og i, men ikke foran a, o og u. Et ord som "cinco" (fem) starter med en lyd, der lyder som th i det engelske "think", mens det andet c har k-funktion.

D – når d står først i et ord, der begynder med a, o eller u, udtales det hårdt (Dorte), medens det udtales blødt, når det står inde midt i et ord. Vi kender dette bløde d fra ordet "mad" 😊 Derfor hedder Spaniens hovedstad faktisk ikke Ma-Drid – med et hårdt og et blødt d, men derimod Mad-rid med to bløde d'er. Ordet "Dios" udtales dog ikke "Di-ås", men med et blødt d først. Dette skyldes, at vokalkombinationen, der følger efter, umuliggør et hårdt d.

E – e har en rigtig e-lyd – altid. Om det bliver et "evig"-e eller et "bedst"-e, det afhænger lidt af, om der er tryk på stavelsen. Mere om tryk senere. E udtales lidt som æ, når det står først i et ord, men aldrig som ø, når det står sidst i et! Husk det!

F – er f. Det er meget nemt.

G, J og X – g, j og x udtales med en harkende lyd, nærmest hrrrr, eller måske ligesom ch i det tyske "ich". Så når man har et navn som "Jorge" (Jørgen), udtales det nærmest Hrrråhrre.... Det er noget, man lige skal vænne sig til. Undtagelsen er, hvis g står først i et ord, fx gracias, samt i ord, hvor g efterfølges af a, o eller u. Her optræder g som g. Dette skyldes, at man ikke kan have en hrrr-lyd sammen med en r-lyd. Mexico udtales derfor Mehrrrico eller Mehrrrigo. José er hrrro-sé. Det første ord, som herrerne skal synge, er "jinete" = hrrri-ne-te.

H – h er stumt – også selvom der alligevel er en del ord, der på spansk, der starter med h. Dette er som regel ord, der stammer fra arabisk.

I – i er et meget skarpt i. Som i "bid" eller "ti". Dog uden det stød, som man på dansk har i "ti". Måske mest af alt som "thi".

J – se G

K – k er sjældent på spansk, men findes selvfølgelig i låneord som fx "kiosk". K har k-lyd. Ikke så meget fis her.

Udtaleregler på spansk

Ved Susanne K.A. Nielsen

L, M, N, S, T – udtales som på dansk. Disse bogstaver bliver aldrig fordoblet på spansk. På dansk betyder en dobbeltkonsonant, at vokalen bliver kortere (som regel). På spansk påvirkes vokallyden ikke af, at der kun er en konsonant.

LL – ll er et specielt spansk bogstav. Bogstavets navn er "elje", og det er også sådan, man bruger det. Vi finder det første gang i "llevando su corazón" – "ljevando".

Ñ – ñ er endnu et spansk specialbogstav. Bogstavets navn er "enje", og funktionen er "nj": señor = senjor.

U – u er kort, og u er u. Ikke noget med nogen å- eller o-lyd her, tak. U optræder dog også mellem visse konsonanter og næsten alle vokaler som W: (b – buen "bwen", c – cuadro "kwardro", d – duele "dwæle", f – fuego "fwego", h – huello "hweljo", s – sueño "swenjo", v – vuelve "vwelve").

Men u mellem q og i (qui), og mellem q og e (que) vil blive udtalt som ki og ke!

V – v kan nogle gange blive udtalt som b, dog aldrig inde midt i et ord.

W – w findes ikke på spansk!

X – se G

Y – y er en konsonant, hvis den står forrest i et ord – her optræder y som j: "ya" = "ja". Hvis y står alene, eller sidst i et ord, udtales y som i. Udtalen vil så være som l, ikke som i. Stød bruges ikke på spansk.

Z – z udtales læspende, uanset hvilken vokal, det står foran. Tænk th som i engelsk think: "corazón" = "ko-ra-thån".

Lidt om brug af accenter og tryk

På spansk ligger alt tryk på næstsidste stavelse – medmindre andet er vist ved brug af *accento* (accent ´).

Derfor ligger trykket i den første sats, *La Anunciación*, ikke på næstsidste stavelse (*La A-nun-thi-a-THI-ån*), men derimod på sidste (*La A-nun-thi-a-thjÅN*).

Der er derfor også tydelig udtaleforskel på "esta" (dette) og "está" (han/hun/den/det er). Førstnævnte udtales æ-sta, medens sidstnævnte udtales æ-STA.

Sammentrækninger

Visse af de ord, vi skal synge, er trukket sammen, fordi der kun er én node til dem.

La Anunciación:

Takt 18 (bas, tenor) – de un = dunn

Takt 20 (solo) – vo-lan-do el = dol

Takt 22 (solo) – de esi = de si

Takt 26 (bas, tenor) – Dios = Djos

Takt 31 (solo) – cre-ceen = KRE-sen

Takt 33 (sopran, alt) – la esclava = la SKLA-va

Udtaleregler på spansk

Ved Susanne K.A. Nielsen

Takt 38 (solo) – se ha-ce = sa-the

Takt 39 (solo) – se a-bri-rá = s abri-RA

Takt 51 (bas, tenor) – Gabriel – her må man bare skynde sig at sige begge stavelser hurtigt. Man kan ikke pille ved selve navnet. (Hvis man har tid nok, vil navnet blive udtalt Ga-bri-EL).

Takt 59 – (bas, tenor) – reina el = rej-nal

La Peregrinación

Takt 19 (alle) – Jo-sé y = Hrrro-si

Takt 23 (alle) – y or-ti-gas = jor-ti-gas

Takt 77 (tenor) – pre-sen-te-me u-na = pre-sen-te-munn a

Takt 87 (alle) – de a-cei-tu-na = da-thæi-tu-na

Takt 100 (alle) me am-pa-ra = mam-PA-ra

Takt 101 (tenor) a-lien-tos = al-jen-tos

El Nacimiento

Takt 1 (solo) no-che a-nun-ci-a-da = nå-tja-nun-thi-A-da

Takt 3 (alle) no-che de a-mor = nå-tje da-mor

Takt 7 (alle) pe-ta-lo y flor = PE-ta-låj flor

Takt 10 (solo) (si)-len-cid y – Her må man også blot skynde sig at få sagt begge stavelser. Nærmest ”thith-i»

Takt 24 (alle) paz y a-mor = samme her. Nærmest ”path-iA-mor”

Takt 28 (solo) se ha-ce = sa-the

Takt 30 (solo) Y en sus = Jæn sus

Takt 31 (alle) cre-ce u-na = kræ-thu-na

Takt 35 (sopran, alt) so-bre el por-tal = so-brel por-tall

Takt 41 (solo) es-ta es la = E-stas la

Takt 44 (alle) pro-me-tio = pro-me-TJO

Takt 51 (solo) no hay = naj eller hurtig udtale af begge stavelser

Takt 55 (alle) es-ta a-qui = e-STA ki

Los Pastores

Takt 8 (alle) que el Rey = kæel ræj

Udtaleregler på spansk

Ved Susanne K.A. Nielsen

Takt 12 (sopran, alt) que a-ma-nes-ca = ka-ma-NÆS-ka

Takt 13-14 (sopran, alt) ya a-pun-ta el di-a y =ya-pun-tal di-aj

Takt 15 (soli) al-baha-ca y ce- = al-ba-cai the-

Takt 16 (bas, tenor) to-mi-llo y = to-mil-joi

Takt 17 (soli, bas, tenor) que el = kel

Takt 26 (soli) lle-guen de = lje-gen de

Takt 27-28 (soli) chu-quis de a-mi-na y san pe-dro, de a-rau-co y po- = tju-kis da-mi-nai san peth-ro da-rau-koy po-

Takt 30 (sopran, alt) le a-do-re =la-do-re

Takt 31 (sopran, alt) va-mu a lle-var Al-baha-ca y ce- = va-mu lje-var al-ba-cai the-

Takt 43 (tenor, bas) pi-dan-le a jul-io = pi-than-la hrrul-jo

Takt 45 (tenor, bas) pa-so y su mu-la de an- = pa-soj su mu-la dan-

Takt 61 (tenor, bas) Ay Na-vi-dad de Ai-mo- = Aj Na-vi-thath dai-mo-

Takt 62 (tenor, bas) A-lo-ja y añ-a-pa no ha-bra de fal- =Alo-jai an-ja-pa na-bra de fal-

Los Reyes Magos

Takt 2 (tenor, bas) y e-ran-tres = je-ran-tres

Takt 4 (tenor, bas) y el = jæl

Takt 5 (tenor, bas) A-rro-pe y = ar-ro-pei

Takt 7 (alle) y un pon-cho = jun pon-tjo

Takt 23 (alle) ma-ña-na al des-per-tar = man-ja-mal de-sper-tar

Takt 25 (tenor, bas), 26 (sopran, alt) muy bien lo a-gra-de-ció = muj bjæn la-gra-de-SJO

Takt 26-27 (bas, tenor), 27-28 (sopran, alt) co-mió la miel y el = ko-MJO la mjel jel

Takt 27-28 (bas, tenor), 28-29 (sopran, alt) lo a-bri-go = la-bri-GO

Takt 30 (alle) y a me-dia = ja ME-dja

La Huída = la wi-tha

Takt 3 (alle) Bu-rri-to a pu-rà = Bur-ri-twa pu-RA

Takt 6 (tenor) si no te a-pu-ras = si no ta-PU-ras

Takt 10 (tenor) lar-go el ca- = lar-gol ca-

Udtaleregler på spansk

Ved Susanne K.A. Nielsen

Takt 12 (tenor, bas) lar-go el sa-li-tral = lar-gol sa-li-tral

Takt 18-19 (tenor, bas) ya es-tá san-gran-do el pu-ñal = ya-STA sang-gran-dol pun-jal

Takt 33 (tenor) llo-ris mi a-mor = ljo-ris mja-morr

Takt 37 (tenor, bas) tie-rra me-jor = tjer-ra me-hrror

Takt 44-45 (bas, tenor) ou-na en mis bra-zos te ha-ré = ou-nan mis bra-thos ta-RE